

Tarkastusraportti

Käynnin päivämäärä 15.12.2008

Kävijän nimi Pirkanmaan maakuntamuseo/Ulla Lähdesmäki, Tapani Koiranen

Käynnin tyyppi maatokselmus

KATSELMUS NOKIAN SIURON LINNAVUORELLA

Pirkanmaan maakuntamuseon kulttuuriympäristöyksikön tutkija Ulla Lähdesmäki ja perinnerakennusmestari Tapani Koiranen tekivät Siuron Penttilän kylässä sijaitsevalle linnavuorelle maastokatselmuksen 15.12.2008. Katselmuksen syynä oli Senaatti-Kiintöestöjen suunnitelma purkaa tiilestä muurattu n. 40 m korkea savupiippu, joka on jäänyt kokonaan käytöstä joitakin vuosia sitten. Piippu haluttaisiin purkaa paikalleen pienin panoksin räjäyttämällä ja purkujäte poistettaisiin alarinteen kautta joko puskutarktorilla tai nosturilla. Jätteen poistamista varten työkoneelle tarvittaisiin väliaikainen kulkutie/ajoura, joka pitäisi raivata rinteen juurelle mm. poistamalla maatossa olevaa kivikkoa ja tasaamalla ajoreitin kohtaa.

Katselmuksessa Tapani Koiranen tarkasteli piipun kuntoa ja mahdollista korjattavuutta tai suojaamista. Ulla Lähdesmäki arvioi purkuhanketta maankäyttösuunnitelmana, joka sijoittuu muinaisjäännösalueelle. Siuron linnavuori on muinaismuistolailta rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös, ja purettava piippu sekä ajoreittiä varten raivattava rinne sijaitsevat myös muinaisjäännösalueella.

Piippu sijaitsee linnavuoren lounaissektorin alaosassa, liitekarttaan merkityssä kohdassa. Alueella toimii Patria Aviation Oy ja tästä syystä alueelta ei ole juurikaan saatavilla tarkkoja karttoja ja esim. asemapiirustuksia rakennusten sijainnista. Muinaisjäännöksen osalta katselmuksessa oli käytössä Museoviraston vuonna 2000 tekemän koekaivauksen (Vesa Laulumaa) kaivauskertomuksen yleiskartta, johon purettavaa rakennusta ei ole merkitty. Kohde voitiin paikantaa maastossa kuitenkin viereisten rakennusten perusteella. Lounaissektorin alueella rinteen juurella ei ole museon käytettävissä olevien tietojen perusteella tehty arkeologisia kartoituksia tai muita selvityksiä vaan aiemmat tutkimukset

ovat sijoittuneet lakialueelle.

Piipun juurella rinne laskee kokonaisuutena suhteellisen jyrkästi (karkeasti arvioituna pääosin n. 45 asteen kulmassa), mutta rinteiden alueella on myös tasaisempia osia. Rinteessä on maannosta ja vaihtelevan kokoisten kivien muodostamia kivikkoja, joista osa on luontaista, osa saattaa olla ylätasanteelta peräisin ollutta kiviainesta. Rinteessä kasvaa kookasta puustoa ja osin pensaikkoa. Rinteiden maapohja on vahvasti sammaloitunutta. Katselmuksessa tehtyjen havaintojen perusteella ei voi sulkea pois sitä mahdollisuutta, että rinteessä olisi säilynyt muinaislinnan käyttöön liittyneitä löytöjä tai jäännöksiä.

Piipun taustana oleva harjakattoinen pienikokoinen tiilirakennus on muurattu ilmeisesti kallioseiniin kiinni. Tähän rakenteeseen on kulku linnavuoren laelta, jossa katselmuksen yhteydessä käytiin myös. Tästä rakenteesta ja piipusta on etäisyyttä lähimpiin muinaislinnan kivivalleihin n. 40 m. Lähimmät rakenteet on koottu kookkaasta lohkarakiviaineksesta. Välittömästi piipun ja pienemmän rakennuksen takana vuoren lakialueella ei ole havaittavissa muinaislinnaan kuuluvia rakenteita.

Katselmuksen perusteella voi todeta purkusuunnitelman vaikutuksesta muinaisjäännökseen, että hanke sijaitsee muinaisjäännösalueella, mutta piippurakenteiden etäisyys laella sijaitseviin valleihin on todennäköisesti riittävä. Sen sijaan juurella olevalla rinteellä tarvitaan tarkempia arkeologisia toimenpiteitä ennen ajoreitin raivaamista rinteeseen.

Tampereella 15.12.2008

Ulla Lähdesmäki

Linnavuori

Kunta	Nokia
Kylä	Penttilä
Kohdenimi	Linnavuori
Muinaisjäännöstunnus	536 010 001
Inventointinumero	1
MJ-tyyppi	puolustusvarustukset
MJ-tyypin tarkenne	muinaislinnat
Ajoitus	rautakautinen
Selkeä ajoitus	
Rauhoitusluokka	1
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2123 02
Peruskartan nimi	SIURO
X1-koordinaatti	6819 879
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2465 386
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0115

Kohteen kuvaus

Linnavuori sijaitsee Jokisjärven itärannalla kalliopohjaisella mäellä. Vuorelta noin kilometrin verran lounaaseen virtaavat Jokisjärven vedet Siuronkosken kautta Kuloveteen. Jokisjärveä pitkin on päässyt pohjoisessa Hämeenkyröön asti.

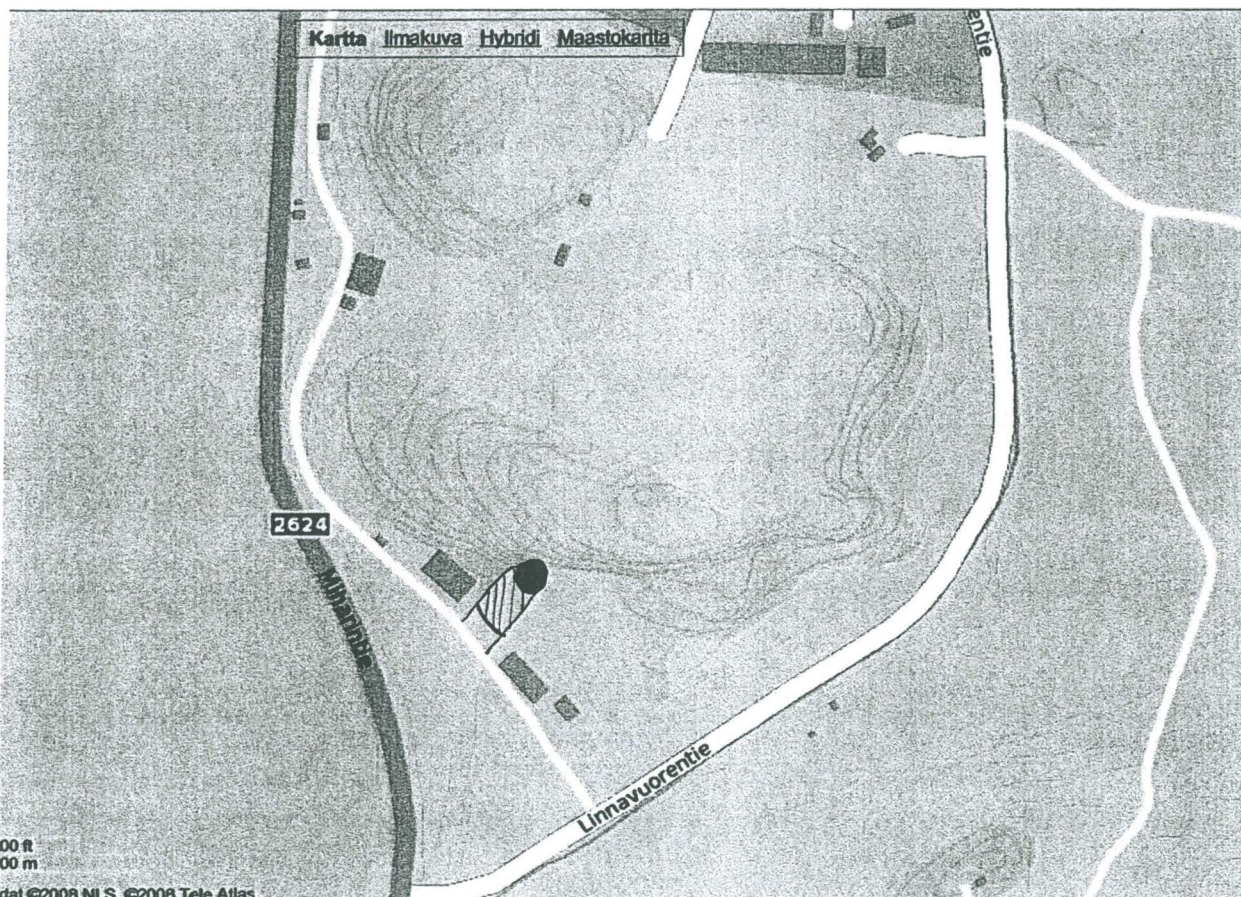
Vallin pohjakiveyksen sisäpuolelle jäävä alue jakaantuu kahteen osaan. Itäpuoli on louhikkomaastoa ja länsipuoli eli järven puoli on muutamia metrejä itäpuolta korkeammalla ja kallioista maastoa. Koko itärinne on täynnä suuria kivenlohkareita. Pohjoisrinne on luoteiskulmastaan jyrkkä ja kulkureitiksi mahdoton. Siirryttäessä itään, muuttuu pohjoisrinne tasanteiden ja jyrkänteiden portaikoksi. Itärinne on äkkijyrkkä kallio. Sitä on ainakin alaosastaan louhittu teollisuusaluetta rakennettaessa.

Mäen laen kaakkoisreunassa on massiivisin vallin kiveys. Pohjoisreunalla on kiveystä kuten myös lounais- ja länsireunalla. Vallin pohjat on rakennettu erikokoisista kivistä. Paikoin kiveys on toista metriä korkea ja yli kaksi metriä leveä. Kaakkoisvallin kiveyksen molemmissa päissä on porttiauikko. Kolmas mahdollinen portin paikka on pohjoisessa vallissa.

Kesällä 2000 paikalla suoritettiin kaivaustutkimuksia. Vallin kohdalla ei havaittu merkkejä puurakenteista. Vallin alta otetut hiilinäytteet antavat vallille terminus post quem ajoituksen 400 j.Kr. Linnamäeltä löydettiin savitiivistettä, joka muotonsa persteella voidaan liittää rakennukseen. Lisäksi löydettiin kvartsimateriaalia.

ecta

purettavaksi suunniteltu piipun kohta merkitty mustalla ympyrällä ja väliaikaiseksi kuljetusreitiksi suunniteltu rinteän osa vinoviivituksella